

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. M. Baan, Zeist; Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Nijkerk; Ds. H. van Leeuwen, Urk; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Van Eeghenstraat 14, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs f 7,- per jaar.

Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 3 dollar per jaar.

Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

HET VERBROKEN ALTAAR GEHEELD

En hij heelde het altaar des Heeren, dat verbroken was.

1 Koningen 18 : 30b

Zwaar is het oordeel Gods over het land en volk van Israël. De kale velden zonder groen getuigen ervan. De anders zo schone omgeving van het Karmelgebergte is ook verdord onder de gloed van de zon. Op de brede hoogte van de Karmel zijn de duizenden gekomen. Aan de ene zijde zijn de meer dan achthonderd profeten van Baäl en Astarte. Aan de andere zijde staat Elia, de profeet des Heeren. En Achab met het volk is verzameld om getuige te zijn van wat hier gebeuren gaat.

Vergeet het niet: het is de Heere, Die deze menigte samengebracht heeft door Zijn Goddelijke hand. Niet Baäl beheerst dit gebeuren, maar de God van Israël door middel van Zijn dienstknecht. Hier op deze berg zal de Heere openbaren, dat het uitblijven van regen en dauw niet zonder oorzaak was geweest. In een aangrijpend gericht zal Hij het opnemen voor de eer van Zijn Naam tegenover Baäl. Elia is de geroepen profeet om te ijveren voor de grootheid van Israëls God en vanuit de hemel zal de Heere Zelf ingrijpen.

Maar dan is het opmerkelijk, dat de Heere Zich bedient van een altaar. Elia krijgt op het altaar des Heeren het antwoord uit de hemel door het verterende vuur. En voordat dit antwoord komt, herstelt de profeet dit verbroken altaar en daarin komt zo duidelijk uit, dat dit altaar geheel past in het gericht van de Karmel. Vandaar spreekt de verbrokenheid en het herstel van dit altaar ook tot in onze tijd. Hoe komt dat altaar daar? Wij weten het niet. Duidelijk is het, dat de Heere dit altaar gebruiken wil. We lezen van geen afkeuring. Het lijkt mogelijk, dat het in de laatste tijd is opgericht, waarin het onmogelijk was voor de waarachtig godvrezende Israëliet om te gaan tot de altaren van Jeruzalem. Genoemd wordt het: het altaar des Heeren.

Elia komt op de Karmel tot dit altaar, terwijl alleen de overblijfselen nog zichtbaar zijn. Het altaar is verwoest door de afgodendienaars in Israël. Daarin spreekt de schuld van Izébel, die de dienst van de Baäl heeft ingevoerd. Daarin spreekt ook de schuld van Achab, die in zondige zwakheid heeft meegeholpen. Daarin spreekt tenslotte de schuld van geheel het volk, dat probeerde vast te houden aan twee gedachten, maar ondertussen de God van Israël verworpen heeft.

Aangrijpend is daarom in het naderen van de profeet tot dit verbroken altaar de prediking van de breuk in Israël. Het roept de breuk uit met de dienst des Heeren, zoals God die gewild had in Zijn tempel te Jeruzalem. Het roept de breuk uit tussen de God van Israël en het volk.

In het altaar wil God naderen tot een schuldig

volk. O neen, het altaar zelf kan geen ontmoeting in verzoening schenken. Doch wél is het altaar teken van de verzoende ontmoeting tussen een heilig God en een schuldig volk in het beloofde bloed der verzoening. Daarom is het zo erg zich aan het altaar te vergripen. Moedwillig wordt dan de rug toegekeerd aan die God. Daarom is de prediking van dit verbroken altaar zo ernstig.

Ook vandaag worden de verbroken altaren gezien. Wij kennen geen altaren meer in deze bedeling, zoals in Israël. Toch richt de Heere altaren op in het Woord, dat Hij laat uitgaan om bekend te maken de weg, waarlangs een schuldig zondaar met een heilig God in een verzoende betrekking komt.

En wat worden dan de altaren verbroken. In het verwateren en veranderen — alsof het kan — van Gods Woord. In het verwerpen van dat Woord en het navolgen van de afgoden van eigen hart en van deze tijd.

Hebt u het verbroken altaar in eigen leven reeds ontdekt? De taal van dit altaar klinkt door tot in eigen hart, waar de breuk met God in het licht van Woord en Geest ontdekt wordt. Ik ben het dan zelf, die het altaar verbroken heb, door eigen schuld moet ik de gemeenschap met God missen.

De Heere is nog groot van lankmoedigheid temidden van het oordeel. Hij wil het schuldige volk nog vergaderen rondom het altaar. Hij spreekt nog door het herstel van het verbroken altaar door de dienst van Zijn profeet. Voor de ogen van het volk gebeurt het. Elia heelt het altaar. En de wijze, waarop hij dat doet moet ons niet voorbijgaan. Elia neemt twaalf stenen naar het getal — staat er — van de kinderen Jakobs. Dus: niet tien stenen naar het getal van het rijk van Achab, Maar voor elke stam uit geheel Israël één steen, ook voor Juda en Benjamin. Zij behoren er ook bij.

De Christinnereis is voor jong en oud

28.

De vorige keer werd het ons op het hart gebonden steeds te staan naar meer diepgang in ons geestelijk leven. Daartoe wordt de waarachtige bekering ons aanbevolen in de Schrift. Wordt dat verzuimd, dan is dat satan bekend, en hij weet van onze verachtering in de genade tot verzwakking in het geloof gebruik te maken. Tegenover onze geestelijke vijanden hebben wij ons te wapenen, behoren wij paraat te zijn.

In verband daarmee zei Barmhartigheid: „Ik

VAN DE ADMINISTRATIE

De uitgave van ons blad mag steeds rustig zijn voortgang hebben. Alle korrespondentie te beantwoorden, is ons niet doenlijk. Wees er echter van overtuigd, dat van alles goede nota genomen wordt, en dat het ons bemoedigt om verder te gaan. Stelle de Heere bij den voortduur ons blad tot rijke zegen.

Een abonnee uit P. verraste weer met een lange brief, waarin zij heeft getracht haar begeerte kenbaar te maken. Een uitsondering hebben wij gemaakt door haar te antwoorden. Heeft u ons antwoord ontvangen? De liefde tot ons blad bleek weer bij vernieuwing, daar zij ons een gift van f 100,- toezond. Met elkaar mochten wij weer ontvangen aan giften en overbetalingen f 258,-. Daarvoor onze hartelijke dank.

Ons gironummer is 704350 t.n.v. de administratie Bewaar het Pand, v. Eeghenstraat 14, Alphen a.d. Rijn.

v.d.L.

Israël is één. In geheel Israël heeft de Heere Zijn Naam bekend gemaakt, aan alle stammen heeft de Heere Zich verbonden om de eer van Zichzelf te zoeken. Daarom bouwt Elia dit altaar ook weer op in de Naam des Heeren. Hij zoekt daarin de eer van die Naam. Hij gelooft daarbij in de kracht van die Naam. Zo ligt in het herstellen van dit altaar een boodschap tot het volk om weder te keren tot de Heere, om Zijn Naam de eer te geven. In het hart van de profeet is zo een opzien in waar geloof tot de Heere, Die zal zorgen voor de grootmaking van Zijn Naam in Israël. Zo waarachtig als die God een zondige Jakob in ontferming Israël genoemd heeft.

Gevoelt u het? Het altaar des Heeren moet hersteld. In ons volksleven. In het midden van Gods erfdeel. In ons eigen leven. Dat herstel is de reformatie, die begint in de waarachtige bekering tot God.

Elia kon wél roepen tot herstel van het volk in de heling van dit altaar. Hij kon echter de zonde van het volk niet verzoenen. Het altaar van de Karmel roept om het altaar van Golgotha. De hoogste Profeet heeft voor een schuldig volk het verbroken altaar hersteld door betaling van de schuld. Zo kan een schuldig mensenkind voor God bestaan. Welgelukzalig de mens, die vanuit zijn breuk op dat herstellende altaar mag zien en door een waar geloof in de vrucht mag delen. Dan worden de altaren hersteld in eigen leven. Dan wordt door de bediening des Geestes het herstel van de verbroken altaren gezocht. Om de eer van de Naam van de God van Israël.

D. Slagboom

rechte stemming door het Bacadal gaan, wordt het tot een fontein; regen, die God van de hemel nederzendt op hen, die hier zijn, en verkwikt hen overvloedig. Deze vallei is die, waarin de Koning de Zijnen hun wijngaarden zal geven. En zij, die er door gaan zullen zingen gelijk de Pelgrim deed, niettegenstaande hij Apollyon ontmoette".

„Gij spreekt de waarheid”, sprak Stoutmoedig, „menigmaal ben ik deze vallei doorgegaan en immer was het mij goed. Ook heb ik vele pelgrims er door geleid en zij betuigden hetzelfde. Op deze zal Ik zien, zegt onze Koning, op de arme en verslagene van geest en die voor Mijn Woord beeft”.

Ja, dan is de hof des harten vol edele vruchten. Vanuit de wijngaarden des Heeren wordt de vrolijkheid van de gelovigen beluisterd en de weerklank der bergen vernomen. Deze innerlijke ootmoedige beleving behaagt de Heere en is anderen tot stichting. Al sprekende vanuit het leven der genade, waren zij nu op het punt gekomen, waar de Pelgrim te voren zulk een zware strijd had door te maken. „Hier is het”, zeide Stoutmoedig. „Hier stond de Pelgrim en daarginds kwam Apollyon op hem aan. En ziet, heb ik het u niet gezegd? Nog zijn de droppelen bloeds op deze stenen zichtbaar! En overal de splinters van Apollyons speren! Men kon zelfs nog zien hoe de grond is omgewoeld om vast te kunnen staan tegenover elkander en hoe hun zwaardslagen stenen hebben vergruisd. Waarlijk, de oude geschiedenis kan op geen held wijzen, die zich kloeker heeft gedragen dan de Pelgrim hier heeft gedaan. Toen Apollyon moest aftrekken, trok hij zich terug in de doodsvaai, waar wij ook eenmaal moeten doortrekken. Maar ginds staat het gedenkteken, waarop die strijd vermeld staat, en waarop de overwinning door de Pelgrim behaald, wordt verkondigd aan het nageslacht!” Vanuit de strijd en de overwinning van de ander is bemoediging te bekomen. In de strijd tegen satan, zonde en ongeloof hebben wij, naar hun getuigenis te zien op de overwinning van Christus. Hij heeft satans kop vermorzeld, de zonde genageld aan het kruis en tot in de diepste diepte van de hel getriomfeerd over het ongeloof. Voor de zwakken in zichzelf is het sterk zijn in Hem, want door de sterkte van de mens, het steunen op die ijdelheid, kan het hart niet komen tot het vertrouwen op Christus, tot overwinning.

Daar de sprekende zuil, waarvan zoëven reeds gesproken werd, nu vlak voor hen stond aan de zijde van de weg, traden zij er naar toe en lazen het opschrift, dat aldus luidde:

Een zware strijd eens hier begon,
Vreemd klinkt het, toch is 't waar —
Toen Pelgrim en Apollyon
Fel kampten met elkaar.

Zo manlijk biedt de man verweer,
Dat straks zijn vijand zwicht.
Zijn zegepraal ter eeuwige eer
Is deze zuil gesticht.

Van tijd tot tijd drong een gesis als van slangen tot hen door, maar er kwam geen enkel dier tevoorschijn. Toen vroegen de knapen: „Zijn wij nog niet aan het einde van deze droevige plaats?”

Maar de gids spoorde hen aan toch goedsmoeds te blijven en goed voor zich uit te zien, „anders”, zeide hij, „zoudt ge licht in een strik kunnen vallen!”

Maar in weerwil van zijn bemoedigingen werd Jacobus ziek, en ik geloof dat het louter vrees was, die hem vervulde. Zijn moeder gaf hem een weinig van de versterkende drank, die zij had meegekregen uit het huis van Uitlegger, en drie van de pillen van Dr. Kennis.

Nu werd hij spoedig wat beter en zij vervolgden hun weg.

Toen zij ongeveer halverwege de vallei gekomen waren, zeide Christiaan: „Mij dunkt, ik zie daarginds voor ons op de weg iets, als ik nog nooit heb gezien”.

Toen zeide Jozef: „Moeder, wat is het?”

„Een lelijk ding”, zei ze.

„Maar moeder, waar lijkt het op?” zei hij.

„Het lijkt op, ja, ik kan niet zeggen wat”.

Nu was het slechts een eindje van hen af. Toen zeide zij: „Het is dichtbij”.

„Komt”, zeide Stoutmoedig, „laat allen, die bang zijn, dicht achter mij blijven!”

Nu kwam de vijandige gedaante vlak bij hen, maar op hetzelfde ogenblik was zij ook verdwenen en nu kwam hun te binnen wat er geschreven staat: „Wederstaat de duivel en hij zal van u vlieden!”

Wat zou Jakobus bij het staan voor deze verschrikking vanuit de duisternis gevreesd en gebedd hebben, zo de drank van Uitlegger hem

niet versterkt had in zijn wilskracht, en de pillen van Dr. Kennis voor zijn denkkraft niet verhelderend geweest waren. Gelukkig hadden de pelgrims met de grote moeilijkheid van zijn ziekte hier niet te kampen. Deze blijken van Gods zorgende liefde waren aller hart tot verkwikking. Laat ons deze les ter harte nemen om de middelen die de Heere ons gaf, biddende te gebruiken tot versterking van het geloof, want daarin is onze geestelijke wilskracht en denkkraft voor het moedig volharden op de weg.

Nijkerk

R. Kok

HET LIED IN DE EREDIENST

9.

De nieuwe berijming een verbetering?

De gestelde vraag is een zeer belangrijke. Een vraag, waarvan we ons zo maar niet mogen afmaken. Een vraag, waarop een eerlijk, positief antwoord moet gegeven worden. Immers, de nieuwe berijming is er en vindt reeds ingang. Door twee kerken is zij reeds geaccepteerd en op verschillende scholen wordt zij al gebruikt. Ook in onze kerken zijn er gemeenten, die uit de nieuwe bundel zingen. In een artikel onder het motto „N.B.” heeft Ds. v.d. Ent daar al op gewezen. Enkele uitspraken over de nieuwe berijming hebben we u doorgegeven. De predikanten Schroten en Spilt laten een positief geluid horen. Beiden zijn de overtuiging toegedaan, dat de nieuwe berijming voor de kerken akseptabel moet zijn. Zij is zelfs beter dan de oude. Ds. G. Spilt merkt in zijn boekje: „Bewaar het pand” op: „Met een bewonderenswaardige nauwgezetheid zijn alle binnengekomen opmerkingen gesorteerd en op niet minder dan 31 vergaderingen is de ingekomen kritiek psalm voor psalm besproken. De „Proeve” is zo opnieuw nauwkeurig bestudeerd en vele plaatsen zijn gewijzigd. Ruim 50 psalmen behielden hun in de „Proeve” voorgestelde tekst, elf werden herdicht en alle andere werden soms zeer gering, soms ook ingrijpend, gewijzigd naar aanleiding van de ingezonden opmerkingen. Na deze grondige procedure, die vanwege de zo uitgebreide inschakeling van alle belangstellenden uniek genoemd kan worden, kan gevoelig worden vastgesteld, dat voorhands een betere berijming in samenwerking van deskundigen en gemeenteleden onmogelijk is.

Nauwkeurige vergelijking van de oude en de nieuwe berijming met de onberijmde tekst zal leiden tot de overtuiging, dat de nieuwe meer schriftgetrouw is en beter zingbaar dan de oude, terwijl zij de psalmen op dichtelijke wijze onder woorden brengt in de taal, die wij nu spreken”.

Dr. H. Schroten deed ook de uitspraak: „Een berijming moet zeer goed zijn of niet zijn”. Deze uitspraak is logisch. Immers, een psalmberijming is niet iets sekundairs. Iets van ondergeschikt belang. In de eredienst neemt het psalmgezag een belangrijke plaats in. In de eredienst moet vertolkt worden het Woord van God. De verklaring van de tekst moet naar het Woord van God zijn. Zij mag niet voor tweeërlei uitlegging vatbaar zijn. Regelmatig moet in de prediking doorklinken: „Zo zegt de Heere”.

Het is de door God gegeven opdracht aan Zijn kerk in casu aan Zijn dienaren om Zijn Woord in gebondenheid aan dat Woord door te geven. Het is ook de roeping van de kerk om datzelfde Woord ook wat de psalmberijming betreft zuiver en duidelijk te vertolken. In elke psalm moet doorklinken, moet uitkomen, wat de onberijmde psalm zegt. Nu blijft elke prediking stuk-werk. Niet één predikant zal kunnen zeggen: mijn prediking is af. Toch zal er moeten zijn een hartelijk streven om het Woord van God te bedienen naar de wil van God. Daartoe is naast het gebed, doorgaande studie vereist. De kerk, de predikant als liturg, heeft zich ook te richten op de psalmen. Immers, in de eredienst mogen alleen psalmen gezongen worden. De taak der kerk is als vanzelf ook deze: de berijmde

psalm, de psalmen te toetsen. Te toetsen op haar betrouwbaarheid en bruikbaarheid. Heeft onze kerk dit reeds gedaan inzake de berijming van 1773? De synode van 1953 deed een uitspraak naar analogie van die van 1836: „dat ongelijkvormigheden of tegenstrijdigheden in de tegenwoordige psalmberijming duidelijk aangewezen moeten worden en dat deze door een kleine revisie zeker kunnen worden opgelost”. In het rapport van deputaten, dat diende op die synode, wordt o.m. gewezen op de toetsing van de oude berijming van 1773 op de zuiverheid van weergave van de Hebreeuwse tekst.

De noodzakelijkheid van een nieuwe berijming wordt niet gesteld. In het minderheidsrapport, acta 1953, bijlage 58a, pag. 262 lezen we: „Bij vergelijkende exegese bleek ten overvloede, dat de oude psalmberijming in menig opzicht de meest juiste weergave van de taal der Schrift was. De vergelijkende exegese van Dr. Oosterhoff over Ps. 1, 2 en 8 benevens de exegese van Ds. Overduin over Ps. 16 en 49 bracht geen enkel grondig argument voor de noodzakelijkheid de psalmberijming te herzien. Door beide exegeten moest de psalmberijming van thans zelfs als de meest juiste vertaling van de grondtekst worden genoemd. Wat overbleef was tenslotte niet anders dan enige min of meer voor tweeërlei uitleg vatbare woorden of wat verouderde uitdrukkingen of een kleine aanmerking op de zangwijze”.

Voorzover mij bekend is tot hiertoe op niet één synode duidelijk aangetoond de noodzakelijkheid van een nieuwe berijming. Ook heeft nimmer een grondige toetsing van de huidige berijming plaatsgevonden. Nu moet dit wel geschieden inzake de nieuwe berijming. Impliceert dit, dat de berijming van 1773 aftands is? Ik vrees, dat we als kerken dezelfde weg gaan als met de vertaling van de Bijbel. De gevolgde procedure heeft mij allermest bevredigd. Zij ademt van de tijdgeest. In verschillend opzicht wil men in onze kerken gebonden van het heden zijn. Men meent anders zijn naam als kerk te verliezen. Men meent anders vele leden kwijt te raken. Vandaar aanpassen, aanpassen. Die aanpassing zien we ook in de prediking. Te zijner tijd hopen we D.V. dit nog wel nader te motiveren. Als kerk moeten we eerlijk zijn. Naar haar beginsel heeft onze kerk altijd een eigen geluid laten horen in de prediking. Dit geluid moet vandaag ook nog gehoord worden, zo niet dan zijn we niet meer Christelijk Gereformeerd. Die eerlijkheid moet ook blijken in onze beoordeling inzake de psalmberijming. De uitspraken van 1836, 1953 mogen we zo maar niet onder de tafel schuiven. Waren ze onjuist, dan dient dit duidelijk aangetoond te worden. Daar we regelmatig onze psalmbundel bestuderen, zijn de bezwaren, die wij hebben voor revisie, zeker vatbaar. We achten de nieuwe berijming, zoals die voor ons ligt, geen verbetering. Ds. G. Spilt zegt in zijn boekje: „Van psalm 22 was in de oude berijming een aantal coupletten eigenlijk niet te zingen (5, 7, 8, 9, 15). Hoeveel beter kan deze psalm nu gaan functioneren in de eredienst”. Is deze stelling juist? Wij menen van niet. In de N.B. staat, vers 4: „Blijf mij niet ver, want nu het onheil nadert helpt mij niet één”. Het „niet één” is onjuist. Daar ligt de suggestie in,

dat andere mensen of volken ook nog hadden kunnen helpen. Maar het gaat er juist om, dat de gehele wereld tegen Israël is en dat de Heere alleen helpen kan.

In vers 5 wordt gesteld, dat buffels hoge hoornen hebben. Dit is onjuist: buffels hebben geen hoge, maar lage horens.

Op vers 6 hebben we ook kritiek. Men zegt dat de nieuwe berijming duidelijker is. Misschien ligt het aan mijn gebrek aan taalkennis, maar onduidelijk zijn voor mij de derde en vierde regel: „Mijn hart werd „was”, dat in mijn ingewand geen vorm bewaarde”. Onduidelijk en niet naar de tekst is de tweede regel: „Mijn vlees en been verloor zijn vast verband”.

Het zevende vers is ook niet akseptabel. De beelden gesteld in de grondtekst heeft men zich niet ingedacht. Is de volgende regel voor u begrijpelijk? „Mijn lijf verteerde tot de lege som van mijn geraamte”.

In vers 8 wordt het geraamte „vege rest” genoemd, dat door honden wordt verslonden. Dit is niet naar de grondtekst, daarbij is het woord „vege rest” onjuist.

Uit de enkele op- en aanmerkingen blijkt al, dat het onjuist is te stellen: de nieuwe berijming is een verbetering. In volgende artikelen zullen we dit nog nader aantonen.

M. C. Tanis

Naar de Catechisatie 68.

De oorsprong der verlossing (3)

De verlossing ligt vast in de eeuwige vrederaad Gods. Hierin rust alle genade, ook het verbond der genade.

In onze vorige les merkten we reeds op, dat er tweeërlei standpunt is over de kwestie hoe we het genadeverbond moeten zien. Er zijn er, die het verbond der verlossing of de raad des vredes vereenzelvigen met het verbond der genade en die leren, dat het verbond der genade van eeuwigheid is opgericht met Christus als het Hoofd van de uitverkorenen. Zo leerde ook Dr. A. Kuyper het. Ook na 1700 door verschillende oudvaders. Bij hen is de Engelse invloed merkbaar. De leer van het eeuwig genadeverbond is ook van Engelse oorsprong (de Westminsterse confessie). Het is het supra-lapsarisch standpunt, dat de orde in Gods besluiten als volgt stelt: eerst het besluit van verkiezing en verwerping en daarna het besluit van de schepping van de mens.

De reden waarom men dit stelde en waarom men het genadeverbond vereenzelvigde met het verbond der verlossing is, dat men zo de volstrekte soevereiniteit Gods beter achtte te handhaven.

Vóór 1700 zag men het verbond der genade en het verbond der verlossing niet als gescheiden, maar wel als onderscheiden van elkander, als een verbond, dat God met mensen stelde, in aansluiting met de zienswijze van de grote reformatoren, zoals Calvijn.

Ursinus, één van de opstellers van onze Heidelbergse Catechismus, spreekt ook in zijn „Schatboek” van een „verbond Gods met de mensen”. Eveneens verklaart dit Olevianus, de andere opsteller van de Heidelbergse Catechismus. En zij leefden toch in de bloeitijd van de kerk der Reformatie!

Deze onderscheiding tussen beide verbonden vloeit ook voort uit het infra-lapsarisch standpunt, dat de volgorde in Gods besluiten zó stelt: eerst het besluit Gods van de schepping, dan van de val als opgenomen in het besluit Gods en daarna het besluit Gods aangaande de verkiezing en verwerping. Bij dit standpunt komt ook uit de verantwoordelijkheid van de mens. Nu heeft men wel bij degenen, die op het infra-lapsarisch standpunt staan en die de onderscheiding stellen tussen verbond der verlossing en verbond der genade, verweten, dat de soevereiniteit Gods op de achtergrond geschoven wordt of wordt genegeerd. Dit is echter niet zo. Want wanneer men het verbond der genade onderscheiden ziet van dat der verlossing, gaat het ook terdege om deze allervoornaamste zaak: dat de verloren

zondaar deel zal moeten krijgen aan de beloften Gods door wedergeboorte en bekering des harten.

We willen daarom dit al vast opmerken, dat de volle realisering of verwerkelijking van het genadeverbond in de deelachtigmaking van de verbondsweldaden geldt: alleen de uitverkorenen. Zonder wedergeboorte zal niemand het Koninkrijk Gods kunnen ingaan! Dus gaat het in het genadeverbond er ook over, hoe de zondaar het eigendom Gods wordt en God het eigendom van de zondaar. God brengt Zijn uitverkorenen toe langs de weg van het genadeverbond. We zien immers steeds, dat God werkt in de geslachten. Daarmee zeggen we volstrekt niet, dat genade een zeker erfgoed zou zijn. De genade is particulier en.... valt vrij! Dit leert duidelijk de Heilige Schrift. Kunt u enkele plaatsen opnoemen?

We menen, dat er over deze kwestie ook begripsverwarring is ontstaan. Vooral betreffende het onderscheid, dat dient gesteld te worden tussen de betekenis van „Middelaar”- „Borg”- „Hoofd”.

Christus is de Middelaar van tussenspraak en verzoening, staande *tussen* God en Zijn volk. Als Middelaar heeft Hij de weldaden des verbonds verworven voor de Zijnen. Als Borg heeft Hij de schuld en de straf *voor* hen betaald en Christus is tot een Hoofd gesteld *over* Zijn volk (Efeze 1).

„Hetwelk (n.l. het onderscheid tussen beide verbonden) als het volgens de Schriftuur uitgelegd wordt, met hetzelfde oogmerk volslagen overeenkomt en geenszins strijdig is met de vrijheid of oppermogendheid van de genade van Jehovah” (zie vorige les). Daarom dienen we allereerst na te gaan wat Gods Woord hierover zegt. Dit bewaren we voor een volgende les D.V.

Urk

v.L.

ATTENTIE

DE NOOD DER KERK

Het is volkomen naar de Schrift, dat de kerk eenmaal zal komen in de grote crisis van het eindgericht. Dat moet ons niet vreemd voorkomen. Ook dit behoort tot de dingen, waarvan wij lezen: „Ziet, Ik heb het u voorgezegd”. Niettemin predikt ons dit de schuld, de grote schuld van de kerk, het van God en Zijn Woord afgedwaald zijn en het verkiezen van eigen wegen, het verlaten van God, de Bron en Springader des levens, en het zichzelf bakken uithouwen, gebroken bakken, die geen water kunnen bevatten.

Wanneer wij deze schuld een ogenblik zien, dan zullen wij ook ontdekken de nood der kerk. Een nood zó groot, dat het ons wel mocht doen uitroepen: „Och, dat mijn hoofd water ware en mijn oog een springader van tranen, zo zou ik dag en nacht bewenen de verslagenen van de dochter mijns volks”.

En nu is de nood in de nood, dat er zo weinig gewoend wordt! Dat men de nood nog wel ziet, maar er toch overheen leeft, en ondanks alles telkens weer overgaat tot de orde van de dag.

Dan wordt dit de nood in de nood als in vervulling gaat: „Maak het hart dezes volks vet, en maak hun oren zwaar, en sluit hun ogen, opdat het niet zie met zijn ogen, noch met zijn oren hore, noch met zijn hart versta, noch zich bekere en Hij het geneze”.

Moeten wij ons telkens dan niet afvragen: ziet men dan niet? Hoort men dan niet? Merkt men dan niet op, dat Gods gerichten dwars door de kerk heengaan?

Enkele weken terug werd in ons blad iets gemeld over de ontzettende dingen, die in een blad van de jongeren naar voren kwamen. Wij hebben dat gelezen. Velen schudden een ogenblik het hoofd, maar alles gaat weer gewoon verder.

Geen protest!

Geen vermaan!

Geen doorvoelen van de ernst, dat God uiteindelijk niet met Zich zal laten spotten.

Men gaat over tot de orde van de dag.

Laatst hebt u in „deWekker” kunnen lezen hoe het er in Amerika naar toe gaat. Gesproken werd over de Presbyteriaanse Christ Church in Burlington. Het besluit werd genomen om op de aangekochte grond geen kerkgebouw op te richten, maar zich te bezinnen op de noodzaak van een levende kerk. In deze kerk wordt op zondag geen dienst gehouden. De volgende verklaring werd uitgegeven: „Wij geloven, dat het voor alles het doel is van de kerk uit te vinden waar God aan het werk is en Hem daar te volgen. Wij geloven, dat God aan het werk is in onze stad Burlington, in onze huizen, in kerken en scholen, gevangenis, het stadhuis, de achterbuurten en de nachtklubs, overal waar het tot spanningen komt, individuele en sociale. En wij geloven daar aan het werk te moeten gaan om God op Zijn weg te volgen”.

De gemeente werd in verschillende missiegroepen verdeeld. Alleen op de eerste zondag van de maand kwam een feestelijke bijeenkomst, waaraan alle gemeentelieden actief deelnamen. „Het is een hele dag – zo meldde men – van samenzijn in Christus. Begonnen met het houden van het avondmaal met eigengebakken brood en zelfgemaakte wijn. Samen avondmaal houden, samen een picknick lunch eten en delen in elkanders belevissen van de maand. De mannen zonder das, de vrouwen in katoentjes, met kinderen en honden mee”.

De leden van de gemeente vinden dit prachtig. Een dokter schrijft, dat zijn dochttertje van 12 jaar hem vertelde, dat ze stierf van verlangen om 18 jaar te zijn en op te kunnen houden met de „poppenkast” van zondagmorgen. Bedoeld werd de zondagmorgen dienst, omdat de middagdienst reeds lang was afgeschaft. Deze enige dienst wordt dan „poppenkast” genoemd. Dat is dan misschien het enige ontdekkende woord wat dat kind gesproken heeft, want als een morgendienst is ingesteld in de geest als hierboven genoemd, dan is het ook „poppenkast”.

Inmiddels is het wel diep ernstig als deze dingen moeten worden gesignaleerd. Spreekt hierin niet een stuk van de nood, de grote nood en schuld van de kerk?

En wat doen wij daar nu mee?

Rustig ons er bij neerleggen? Het hoofd schudden, en dan maar weer verder gaan?

Wij lazten in een ander blad in een stukje van nota bene een theologisch kandidaat het volgende: „Een groeiende groep christenen heeft geen aardigheid meer in de zondagse kerkgang. Wat daar gebeurt slaat nergens op. Kerkdiensten zijn geen werkvergaderingen, vinden zij. En ze blijven thuis, overigens vaak met een kruimeltje schuldgevoel”. De schrijver schijnt het daar goed mee eens te zijn, want hij schrijft verder: „Wij zullen heftiger moeten opkomen voor de veelvormigheid van de gemeente van Christus. En kunnen dus ’s zondagsmorgens zonder schuldgevoel thuisblijven”.

Dezelfde lijn trekt ook de bekende Prof. Dr. Kuitert. Hij schrijft: „Opgroeijende jongeren doen niet meer mee. Gepakt door Jezus, afge-stoten door de kerk. Ouders zijn aan de rand geraakt. Dat was natuurlijk nooit de bedoeling, maar een dergelijke kerk was ook niet de bedoeling, en willen ze als eerlijk mens nog ademhalen, dan moeten zij voor hun besef zo gauw mogelijk eruit”.

Het artikel eindigt met de mogelijkheid, dat God ons te verstaan geeft, dat de tijd van de kerk als instituut, zoals wij dat kennen, voorbij is, en dat wij nieuwe tijden tegemoet gaan, waarin het volk van God meer de wereld dan het bestaande kerkelijke instituut nodig heeft om God en de naaste te dienen. Alweer een symptoom van de nood, de grote nood van de kerk als zelfs een hoogleraar, die een „voedsterheer” van de kerk moest zijn, deze dingen stelt.

Mogelijk hebt u ook gelezen over de actie van Rotterdamse jongeren, die een werkprogram hebben klaar gekregen, handelende over: „daadwerkelijke mondigheid in de kerk”.

Wij lezen in dat rapport: „Zaken, die in de organisatie van de kerk nu overbodig geworden zijn, moeten verdwijnen of vernieuwd worden. De huidige kerken boeien niet meer,

verhelderen weinig en zijn vervelend of niets-zeggend, zowel in hun leer als in hun prestaties. Er moet een mentaliteitsverandering komen, een nieuw inklusief denken, dat er van uitgaat, dat „mijn heil” niet verkregen wordt ten koste van of zonder de ander, maar alleen als de mens tegelijk het heil van de ander beoogt en bevordert. Deze jongeren verlangen naar een aktiekerk, en daarom zeggen zij, dat de kerk in zijn huidige vorm overleefd is. De vernieuwing van de kerk moet beginnen bij de kerkdienst. De preek moet een inleiding worden, en daarin moet exakt aangegeven worden wat er in deze tijd van de kerkmensen gevraagd wordt. De preek moet dus geheel op het doen gericht zijn.

Zij wensen ook niet langer, dat het mondige lidmaatschap is verbonden aan het belijdenis doen. Zij vinden het absurd als je dit jazeggen tegen God ook in de kerk wil belijden, dat je eerste verantwoording aan een kerkeraad moet afleggen. Zij willen geen „gratis lidmaatschap” via de belijdenis. Wij zijn — zo zeggen zij — al mondige leden als wij God aanvaard hebben als onze God en Zijn geboden onderhouden en ernaar leven.

Hoe komt in al deze dingen de nood, de grote nood der kerk naar voren. De grote nood en ook de grote blindheid en onkunde betreffende God en Goddelijke zaken.

Hoe groot is de nood! Hoe groot is het verval! Hoe groot is onze schuld! Hoe weinig doorvoelen wij daarvan!

Hoe weinig beleven wij onze gemeenschappelijke schuld in deze nood!

Wat moet het woord van die heidense schipper ons tot inkeer brengen, die, toen de storm van het oordeel Gods ging over de zee, een slapende Jona toeriep: „Wat is u, gij hard-slapende? Sta op, roep tot uw God, misschien zal die God aan ons gedenken, dat wij niet vergaan”.

Ons blad „Bewaar het Pand” bedoelt niet anders dan zulk een oproep uit te laten gaan tot de kerk in nood, en dan mag dit ons tot troost zijn bij het bulderen van de storm, bij de verwoestingen, die God aanricht in het kerkelijke leven: „Doch nog een tiende deel zal daarin zijn, en het zal wederkeren, en zijn om af te weiden; maar gelijk de eik en gelijk de haageik in dewelke na de afwerping der bladeren nog steunsel is, alzo zal het heilige zaad het steunsel daarvan zijn”, Jes. 6 : 13.

M. Baan

Wie evangeliseert? 2.

Vorige keer hebben we naar de Schriftuurlijke betekenis van het woord *evangeliseren*, d.i. het verkondigen van de heilsboodschap, uitgezet dat hiertoe van 's Heeren wege een roeping — en bekwaammaking — aan vooraf gaat. Dat óók geëvangeliiseerd wordt door hen, die door wederbarende genade des Geestes geroepen worden Zijn deugden, Zijn lof en wonderwerken te verkondigen.

Maar nu zullen wellicht sommige lezers zich afvragen: evangeliseren de meester of de juffrouw van de zondagsschool dan niet? De leiders of leidsters van de evangelisatieklubs? Vooral rondom de tijd van het Kerstfeest trachten zij immers de kinderen de betekenis te doen verstaan van Jezus' komst op aarde. Heeft de kerk niet tot haar omgeving te spreken? Wanneer de onkerkelijken, die rondom de kerk wonen, ons zouden vragen: wat doen jullie elke zondag in de kerk? Als ik een vriend of kennis, die Gods naam misbruikt, wijs op het verschrikkelijke van deze zonde, wanneer ik een kollega op mijn werk in liefde vermaan de Heere te vrezen, Zijn dag niet te misbruiken, dat een ieder eenmaal rekenschap voor God als Rechter zal hebben af te leggen enz., is dit dan niet een vorm van evangeliseren? Of moeten we dit maar overlaten aan hen, die daartoe geroepen zijn, hetzij ambtelijk, of persoonlijk als vrucht van ontvangen genade? Neen, we mogen dankbaar zijn, dat deze vorm van evangeliseren nog geschiedt. Het is zelfs onze plicht, en helaas, het wordt te veel nagelaten, we hebben er geen zuur gezicht voor over. Hierbij denk ik aan Spurgeon,

die een tijd lang naar een zelfde plaats heen en weer reisde. Al enige malen had hij tegenover een zelfde persoon plaats genomen. Op een morgen zeide deze tot hem: Ik geloof, dat we naar dezelfde plaats reizen. Ja, zeide de prediker, we reizen naar een zelfde plaats, naar de eeuwigheid! Dit heeft hij zijn medereiziger uit de Schrift duidelijk aangetoond.

Moeten wij niet allen belijden, dat we te weinig onze medereizigers er op wijzen waarheen we reizen, wat ons einddoel is? Ten deze rust er op ons allen een zware en verantwoordelijke taak. En we mogen de Heere dankbaar zijn, dat Hij het onderwijs op de scholen, zondagsschool, evangelisatieklubs nog in stand wil houden. Zondag 38 leert ons, dat dit onderwijs op de scholen dient onderhouden te worden. Wij hebben ons de opoffering te getroosten om onze kinderen in de zuivere leer te doen onderwijzen. Dit werk kan alleen biddend verricht worden. Niet alleen biddend om bekwaamheid onze leerlingen te onderwijzen, doch ook om er zelf iets van te mogen verstaan, opdat deze arbeid niet eenmaal tegen ons getuigen zal.

En nu dachten wij, dat het niet in tegenspraak behoeft te zijn wanneer we het zo stellen, dat om te evangeliseren er enerzijds genade en roeping nodig is en anderzijds op ons allen de dure plicht rust allen, met wie wij in aanraking komen, te wijzen op de noodzakelijkheid der waarachtige bekering. Bij het eerste gaat het om persoonlijke roeping, opdracht en zending, die van God uitgaan en waartoe de Heere Zijn knechten bekwaamt en Zijn kinderen toeroept. Bij het tweede gaat het er om, dat de Heere ons allen daartoe opwekt, zoals Hij Israël vermaant in Jesaja 46 : 6: „Gij hebt het gehoord, aanmerk dat alles; zult gij lieden het ook niet verkondigen? We zouden het ook zo kunnen zeggen: het eerste betreft dus het evangeliseren naar de betekenis van Gods Woord, het tweede is een vorm van evangeliseren, die we beter zouden kunnen omschrijven als onderwijzen. En dan zeggen we met Mozes: Och of al het volk des Heeren profeten waren, dat de Heere Zijn Geest over hen gave!

De lezers zullen het met ons eens zijn, dat het niet zo eenvoudig is het verschil tussen evangeliseren en onderwijzen duidelijk te omschrijven. Maar er zonder meer van uit te gaan dat „ieder kerklid roeping heeft te evangeliseren uit het geheim van zijn *persoonlijk* getuigenis” achten wij niet juist. Want dan moeten we er ook vanuit gaan, dat *ieder kerklid* persoonlijk de heilsboodschap bevindelijk verstaan heeft, dat we de gehele uitwendige kerk voor wedergeborenen houden. Hierop hopen we een volgende keer terug te komen.

A.B.

KADERINSTRUKTIE

(schets 20, december 1969)

Deze schets is gewijd aan de jeugdouderling. Zij werd ons toegezonden door het jeugdwerkcentrum van de jongerenbond.

Op de vraag: wat is een jeugdouderling? wordt geantwoord: een jeugdouderling is een ouderling — volwaardig lid van de plaatselijke kerkeraad — die een speciale opdracht heeft gekregen met betrekking tot de bearbeiding van de jeugd van de gemeente. Verder wordt geschreven over de geschiedenis, de bezwaren, de taak, de taak met betrekking tot het jeugdwerk, de persoon, de plaats en tenslotte over de verbindingsman. In deze naam wil men samenvattend taak, werk en plaats van de jeugdouderling aanduiden. Naar drie zijden — aldus de kaderinstruktie — moet hij verbindingen leggen:

1. Onder Gods zegen moet hij de jeugd tot klaarheid brengen over hun verhouding tot de Heere, de God van hun doop.
2. Hij moet de juiste verbinding leggen tussen de jeugd van de kerk en de kerk van de jeugd. Hij moet de jeugd integreren in de gemeente, zodat de jeugd zich deel weet van de gemeente en de gemeente de jeugd in haar midden opneemt.
3. Hij zal de jeugd ook met elkaar in verbinding moeten brengen. De gemeenschap der heiligen moet door „de kerk van morgen” nu reeds zinvol beoefend worden.

We vragen ons in alle ernst af of daarvoor nu een aparte ouderling nodig is. Dat er aandacht aan de jeugd van de gemeente besteed wordt is vanzelfsprekend. Ouders besteden toch ook alle aandacht aan hun kinderen. Zij leven als het goed is voor hun kinderen. Zo moet het in de kerk ook zijn. Als dat niet gebeurt deugt er iets niet. Dan gaat het fout, evenals het in een gezin fout gaat, wanneer de ouders niet als ouders optreden. Alle kerkeraden moeten zich van hun roeping ook in dit opzicht bewust zijn. We kunnen ons voorstellen, dat het in bepaalde gemeenten van belang is, dat een bepaalde ouderling zich meer in het bijzonder met de belangen van de jeugd bezig houdt. Op dezelfde wijze als andere ambtsdragers zich meer moeten inzetten voor andere groepen. Maar dat zal dan wel uitzondering zijn. De meeste

gemeenten zijn slechts betrekkelijk klein en het is altijd al moeilijk geweest om geschikte ambtsdragers te vinden. Vroeger werd daar al onder gezocht en in deze tijd van vervlakking is het er echt niet beter op geworden. Er moet toch allereerst wel gelden de eis, dat er althans in beginsel het leven der genade is. En hoe weinig wordt dat gevonden. Dat is de Klacht, die men allerwegen kan horen.

Maar ook zakelijk hebben we bedenkingen van ernstige aard tegen de taak, zoals die in de instruktie wordt omschreven. Wat het eerste punt betreft hebben we wel zeer ernstige bezwaren. Het doopsformulier wijst er op, dat wij en onze kinderen niet in het rijk Gods kunnen komen tenzij wij van nieuws geboren worden. Dat is in overeenstemming met de Schrift en de belijdenis. De noodzakelijkheid van de wedergeboorte moet in de prediking en alle ambtelijke arbeid steeds weer naar voren komen. Dat kan toch niet aan een jeugd-ouderling worden overgelaten. In punt twee wordt wellicht onbedoeld gesuggereerd dat er een tegenstelling is tussen de gemeente en de jeugd. Die tegenstelling kan er niet zijn. In een gezin is er wel onderscheid tussen ouders en kinderen, maar zij vormen samen het gezin en daarin hebben ouders en kinderen hun eigen plaats. Zo is het toch ook in de gemeente. De jeugd behoeft niet geïntegreerd te worden in de gemeente. Zij hoort er bij als jeugd. Wat het derde punt betreft moeten we bezwaar maken tegen de uitholling van het begrip van de gemeenschap der heiligen. Naar onze Heidelbergse moeten we daaronder allereerst verstaan, dat de gelovigen, allen en een iegelijk, als lidmaten aan de Heere Christus en al Zijn schatten en gaven gemeenschap hebben. Dat geldt alleen de ware gelovigen. Als de Heere een jeugdige in het hart grijpt komt die gemeenschap er vanzelf. Daar is geen stimulans voor nodig. Dan zoeken ook levende jeugdigen de omgang met kinderen Gods. Dat worden hun vrienden. Daar voelen ze zich thuis. Laten we toch niet vergeten, dat Gods wederbarende genade noodzakelijk is. Die hebben ouderen nodig en jongeren. De predikanten en ouderlingen hebben natuurlijk een roeping ook ten aanzien van de jeugd der gemeente, evenals ouders ten opzichte van hun kinderen. Ouders, die hun roeping verwaarlozen of in strijd daarmee handelen, worden van de ouderlijke macht ontheven of daaruit ontzet. Zijn er ambtsdragers, die zo handelen, dan is er een gelijksoortige weg. Maar we zijn er van overtuigd, dat er nog ouders zijn, die het heil van hun kinderen beogen en dat er nog ambtsdragers zijn, die ook het geestelijk heil van de jeugd ter harte gaan. En we zijn er ook van overtuigd, dat er nog vele jeugdigen zijn, die zich willen stellen onder het gezag van ouders en ambtsdragers. De Heere zal er Zelf voor zorgen, dat Zijn werk doorgaat, ook in komende geslachten.

B.

Boekbespreking

Stemmen uit Wittenberg. Uitgave van De Gereformeerde Bibliotheek te Goudriaan Z.H.

Dit is een nieuwe uitgave, die zal bevatten preken, artikelen, brieven enz. van Dr. Maarten Luther en zijn tijdgenoten. De verspreiding zal minstens eens per kwartaal geschieden. De abonnementsprijs is f 3,- per no. De uitgeverij zorgt ook voor de uitgave van Stemmen uit Genève, die al ruim bekendheid verkregen heeft.

In dit eerste no. vinden we zeven preken van Luther. De eerste twee handelen over Psalm 1 en de volgende over de Psalmen 4, 5, 8, 11 en 13. Het zijn geen preken zoals wij in het algemeen gewend zijn. De toespraken van Luther zijn veel korter en brengen bepaalde gedachten naar voren, die deze psalmen in een bepaald licht laten zien. Ze zijn ten volle ingesteld op de tijd, waarin Luther leefde. Dat wil niet zeggen, dat ze verouderd zijn. Luther heeft ons in deze tijd ook nog wel wat te zeggen. Daarom kunnen we eindigen met een hartelijke aanbeveling.

B.

VLAARDINGEN

Het bestuur v.d. Ver. tot verstr. van school-onderwijs op reformatische grondslag vraagt voor haar Johannes Calvijnsschool

twee onderwijzers(essen)

Eén vakature dient zo spoedig mogelijk vervuld te worden, de andere (uitbr. 7e leerkr.) per 1 aug. a.s.

Godsd.: Ned. Herv. (Geref. Bond), Chr. Geref., Geref. Gem., Geref. Gem. in Ned. e.d.

Moderne, prachtige halschool.

Inl. en soll.: hr. L. Vogel, h.d.s., Fazantlaan 2, Vlaardingen, telef. 010-346522.

Uit het gehele land ontvangen wij dankbetuigingen na het gebruik van onze geneeskrachtige kruiden!

ZENUWEN, HOOFDPIJN, BLAAS EN URINE, AAMBEIEN, BEDWATEREN, BRONCHITIS, EXCEEM, REUMATIEK, VERMAGERING enz.

Kuur voor een maand f 6,75 (btw en verzendkosten inbegrepen!)

DROGISTERIJ SIKKING

BARREVOETESTRAAT 5 — HAARLEM
Telef. 023-312882 — Giro 190609

HOTEL DREYEROORD

OOSTERBEEK (08307-3169)